EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 13.6.2025
COM(2025) 308 final

ANNEX 8

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: Nõukogu otsus,

mis käsitleb ulatusliku lepingute paketi allkirjastamist Euroopa Liidu nimel, et tugevdada, süvendada ja laiendada kahepoolseid suhteid Šveitsi Konföderatsiooniga, ning Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kokkuleppe (Šveitsi Konföderatsiooni Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Ametis osalemise tingimuste kohta) ajutist kohaldamist

EUROOPA LIIDU JA
ŠVEITSI KONFÖDERATSIOONI
VAHELINE LEPING
ŠVEITSI KORRAPÄRASE RAHALISE TOETUSE KOHTA
MAJANDUSLIKU JA SOTSIAALSE EBAVÕRDSUSE
VÄHENDAMISEKS EUROOPA LIIDUS

EUROOPA LIIT, edaspidi „liit“,

ning

ŠVEITSI KONFÖDERATSIOON, edaspidi „Šveits“,

edaspidi „lepinguosalised“,

VÕTTES ARVESSE lepinguosaliste vahelisi tihedaid sidemeid;

VÕTTES ARVESSE lepinguosaliste vahelist ulatuslikku kahepoolset paketti, mille eesmärk on stabiliseerida ja arendada kahepoolseid suhteid, sealhulgas Šveitsi osalemist siseturul;

VÕTTES ARVESSE sellega seoses, kui olulised on meetmed, mis aitavad vähendada majanduslikku ja sotsiaalset ebavõrdsust liidus ja mille eesmärk peaks olema soodustada liidu ja selle liikmesriikide ning Šveitsi vaheliste majandus- ja sotsiaalsuhete pidevat ja tasakaalustatud tugevdamist, reageerides samal ajal olulistele ühistele probleemidele;

VÕTTES ARVESSE, et Šveitsi ja partnerriikide vaheline koostöö Šveitsi korrapärase rahalise toetuse kontekstis põhineb ühistel väärtustel, hea valitsemistava põhimõtetel ja ühisel kohustusel saavutada korruptsiooni suhtes nulltolerants, ning juhindub neist;

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

I OSA

ÜLDSÄTTED

ARTIKKEL 1

Eesmärgid

Ulatusliku kahepoolse lepingute paketi raames jagavad lepinguosalistel üldist eesmärki aidata kaasa majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamisele liidus.

Sellest tulenevalt on Šveitsi korrapärase rahalise toetuse eesmärk soodustada liidu ja selle liikmesriikide ning Šveitsi vaheliste majandus- ja sotsiaalsuhete pidevat ja tasakaalustatud tugevdamist, lahendades samal ajal olulisi ühiseid probleeme.

ARTIKKEL 2

Reguleerimisese

1. Käesoleva lepinguga luuakse alus Šveitsi korrapärasele rahalisele toetusele artiklis 1 sätestatud eesmärkide saavutamiseks.

2. Šveitsi korrapärane rahaline toetus on täienduseks liidu ja selle liikmesriikide meetmetele ühtekuuluvuse valdkonnas ja ühiste oluliste probleemide lahendamisele.

ARTIKKEL 3

Mõisted

Käesolevas lepingus kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „lepingute loetelu“ – järgmised lepingud:

i) Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning Šveitsi Konföderatsiooni vaheline kokkulepe isikute vaba liikumise kohta, sõlmitud Luksemburgis 21. juunil 1999;

ii) Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline õhutranspordialane kokkulepe, sõlmitud Luksemburgis 21. juunil 1999;

iii) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline kaupade ja reisijate raudtee- ja maanteeveo kokkulepe, sõlmitud Luksemburgis 21. juunil 1999;

iv) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline põllumajandustoodetega kauplemise kokkulepe, sõlmitud Luksemburgis 21. juunil 1999.

v) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline vastavushindamise vastastikuse tunnustamise kokkulepe, sõlmitud Luksemburgis 21. juunil 1999.

vi) Ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping, mis käsitleb Šveitsi Konföderatsiooni osalemist liidu programmides, sõlmitud [koht] [kuupäev];

vii) Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping, mis käsitleb Šveitsi Konföderatsiooni osalemist liidu programmides, sõlmitud [koht] [kuupäev];

viii) Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline elektrialane kokkulepe, sõlmitud [koht] [kuupäev];

ix) Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline tervishoiuleping, sõlmitud [koht] [kuupäev] ning

x) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppe (millega luuakse ühine toiduohutusala) protokoll, sõlmitud [koht] [kuupäev];

b) „toetusperiood“ – ajavahemik, millele Šveitsi asjaomane rahaline toetus omistatakse;

c) „rakendusperiood“ – ajavahemik, mille jooksul tuleb Šveitsi antud rahalist toetust rakendada ja vahendid välja maksta; iga rakendusperiood kestab vähemalt kümme aastat;

d) „partnerriik“ – liidu liikmesriik, kes saab asjaomasel toetusperioodil Šveitsilt korrapärast rahalist toetust;

e) „ühtekuuluvuse valdkonna partnerriigid“ – liidu liikmesriigid, mille ostujõu standardites väljendatud kogurahvatulu elaniku kohta on väiksem kui 90 % sama võrdlusperioodi liidu keskmisest kogurahvatulust elaniku kohta ostujõu standardites samal võrdlusperioodil. Kasutatavate andmete võrdlusperiood on sama, mida kasutatakse selleks, et määrata kindlaks liidu liikmesriikide rahastamiskõlblikkus liidu Ühtekuuluvusfondi raames asjaomase toetusperioodi alguskuupäeval;

f) „toetusmeede“ – programm või projekt, mida viiakse ellu Šveitsi antud rahalise toetuse abil.

ARTIKKEL 4

Šveitsi korrapärast rahalist toetust reguleeriv raamistik

1. Šveitsi korrapärane rahaline toetus on struktureeritud järjestikuste toetusperioodide alusel.

Iga toetusperiood algab kaks aastat pärast liidu mitmeaastase finantsraamistikuga hõlmatud perioodi algust. Selle kestuseks on ajavahemik, mis võrdub sellega seotud mitmeaastase finantsraamistikuga hõlmatud aastate arvuga.

2. Iga toetusperioodi suhtes kohaldatakse järgmist:

a) Šveits kohustub andma I lisa alusel kindlaks määratud rahalist toetust.

b) Punkti a kohaselt võetud kohustuse täitmiseks sõlmivad lepinguosalised õiguslikult mittesiduva vastastikuse mõistmise memorandumi (edaspidi „vastastikuse mõistmise memorandum“) hiljemalt 12 kuud enne käimasoleva toetusperioodi lõppu.

Selleks alustab ühiskomitee arutelusid hiljemalt 36 kuud enne toetusperioodi lõppu.

Iga vastastikuse mõistmise memorandum hõlmab järgmisi elemente:

i) Šveitsi rahalise toetuse summa, mis määratakse kindlaks I lisa lõike 1 alusel;

ii) riigipõhised eraldised ühtekuuluvuse valdkonnas vastavalt I lisa 2. liitele;

iii) Šveitsi poolt ühtekuuluvuse valdkonnas antava rahalise toetuse teemavaldkonnad;

iv) kas osa Šveitsi antud rahalisest toetusest on ette nähtud muude oluliste ühiste probleemide lahendamiseks; kindlakstehtud olulised ühised probleemid; nende teemavaldkonnad; kriteeriumid, mille alusel valitakse kindlakstehtud ühistest probleemidest mõjutatud partnerriigid ning ühtekuuluvuse valdkonnale eraldatud vahendite ja kindlakstehtud ühiste probleemide lahendamiseks eraldatud vahendite jaotus vastavalt I lisa lõikele 2;

v) Šveitsi ja partnerriikide vaheliste riigipõhiste lepingute (edaspidi „riigipõhised lepingud“) kavandatud sisu üldine kirjeldus;

vi) rakendusperioodi kestus vastavalt artikli 3 punktile c.

c) Kui vastastikuse mõistmise memorandumit ei sõlmita punkti b esimeses lauses osutatud ajavahemiku jooksul, kohaldatakse artiklit 16. Kui vastavalt artikli 16 lõikele 2 esitatakse vaidlus vahekohtule, kontrollib see, kas lepinguosalised tegutsesid punktis b osutatud arutelude käigus heas usus, et täita punkti a kohast kohustust.

ARTIKKEL 5

Riigipõhised lepingud ja täiendavad toetusmeetmed

1. Kooskõlas artikli 4 lõike 2 punktiga a ja II osaga ning vastastikuse mõistmise memorandumis sätestatud elementidega sõlmib Šveits partnerriikidega riigipõhised lepingud ning, kui see on asjakohane, valmistab ette täiendavad toetusmeetmed, mida ta ise haldab või mida ta rakendab asjakohastesse rahastamisvahenditesse panustades.

2. Riigipõhistes lepingutes võetakse arvesse liidu poliitikat ja liidu ühtekuuluvuspoliitika investeeringute riiklikke strateegilisi raamistikke, mille on heaks kiitnud Euroopa Komisjon (edaspidi „komisjon“).

3. Riigipõhistes lepingutes sätestatakse eelkõige järgmine: rahaliste vahendite jagunemine teemavaldkondade vahel; toetusmeetmed; juhtimis- ja kontrollistruktuurid; kohaldatavad tingimused ning asjaomase partnerriigi pädevad asutused. Need lepingud peavad sisaldama ka erieeskirju artikli 13 lõikes 5 osutatud menetluse ja meetmete kohta.

4. Iga toetusperioodi riigipõhised eraldised ühtekuuluvuse valdkonnas määratakse ametlikult partnerriikidele asjaomaste riigipõhiste lepingute sõlmimisel hiljemalt kaks aastat pärast vastava toetusperioodi algust.

5. Kui osa Šveitsi antud rahalisest toetusest on ette nähtud selleks, et reageerida muudele olulistele ühistele probleemidele, määratakse riigipõhised eraldised kindlakstehtud ühiste probleemide valdkonnas ametlikult partnerriikidele vastavate riigipõhiste lepingute sõlmimisel hiljemalt viis aastat pärast vastava toetusperioodi algust.

6. Kui lõigetes 4 ja 5 osutatud riigipõhiseid lepinguid ei sõlmita nendes lõigetes osutatud tähtaegade jooksul, kohaldatakse artiklit 16.

Kui vastavalt artikli 16 lõikele 2 esitatakse vaidlus vahekohtule, kontrollib see kohus, kas Šveits ja vastav partnerriik tegutsesid riigipõhise lepingu üle peetavatel läbirääkimistel heauskselt.

7. Šveitsi antud rahalise toetuse vahendeid võib kasutada ainult kuni vastava rakendusperioodi lõpuni.

ARTIKKEL 6

Šveitsi ja komisjoni vaheline suhtlus

1. Šveits teavitab komisjoni artikli 5 lõikes 1 osutatud riigipõhistest lepingutest ühe kuu jooksul pärast nende avaldamist Šveitsi föderaalõiguse ametlikus kogumikus.

2. Šveits ja komisjon suhtlevad omavahel tehnilisel tasandil igal aastal või vajaduse korral Šveitsi korrapärase rahalise toetuse rakendamisega seoses.

ARTIKKEL 7

Kaasrahastamismäärad

Toetusmeetmete puhul, mille rakendamise eest vastutavad partnerriigid, on Šveitsi korrapärase rahalise toetuse kaasrahastamise määrad samad, mis liidu ühtekuuluvuspoliitika vahendite ja muude asjakohaste vahendite kohased liidu kaasrahastamise määrad, välja arvatud juhul, kui Šveits ja asjaomane partnerriik lepivad kokku teisiti.

ARTIKKEL 8

Riigiabi ja riigihanked

Toetusmeetmete rakendamine peab olema kooskõlas riigiabi ja riigihangete suhtes kohaldatavate õigusnormidega.

ARTIKKEL 9

Vastutus

Šveitsi vastutus piirdub rahaliste vahendite eraldamisega vastavalt riigipõhistele lepingutele ja täiendavate toetusmeetmetega. Seega ei võta Šveits vastutust kolmandate isikute ees.

ARTIKKEL 10

Muudatused liidu liikmesuses

1. Kui liidu liikmesus muutub seoses riigiga, mille ostujõu standardites väljendatud kogurahvatulu elaniku kohta on väiksem kui 90 % liidu keskmisest kogurahvatulust elaniku kohta ostujõu standardites, kohandatakse Šveitsi rahalist toetust proportsionaalselt alates liikmesuse muutuse jõustumise kuupäevast.

Kasutatavate andmete võrdlusperiood on sama, mis liidu Ühtekuuluvusfondi puhul asjaomase toetusperioodi alguskuupäeval, või kui see ei ole teada, siis viimane kolmeaastane periood, mille kohta andmed on kättesaadavad.

2. Lõikes 1 osutatud kohanduse summa määravad kindlaks lepinguosalised.

II OSA

VAHENDITE RAKENDAMINE JA HALDAMINE

ARTIKKEL 11

Ühised väärtused

Šveitsi korrapärase rahalise toetuse rakendamine põhineb sellistel ühistel väärtustel nagu inimõiguste austamine, demokraatia, õigusriik, inimväärikus ja võrdsus.

ARTIKKEL 12

Šveitsi korrapärase rahalise toetuse haldamine

1. Šveits vastutab oma korrapärase rahalise toetuse üldise haldamise eest.

2. Šveitsi halduskulud kaetakse artikli 4 lõike 2 punktis b osutatud vastastikuse mõistmise memorandumis sätestatud rahalise toetuse kogusummast.

ARTIKKEL 13

Rakendamise põhimõtted

1. Riigipõhiste lepingute üle peetakse läbirääkimisi ja neid lepinguid rakendatakse partnerriikide ja Šveitsi võrdse partnerluse vaimus.

2. Kokkulepitud toetusmeetmete rakendamise eest vastutavad partnerriigid, kes loovad sujuva rakendamise ja haldamise tagamiseks asjakohase haldus- ja kontrollisüsteemi.

3. Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, vastutab Šveitsi poolt otse rakendatavate toetusmeetmete eest Šveits, kes tagab nõuetekohase rakendamise ja haldamise tagamiseks vajalikud juhtimis- ja kontrollisüsteemid.

4. Toetusmeetmete rakendamisel järgitakse artiklis 11 osutatud ühiseid väärtusi ning hea valitsemistava ja usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtteid ning tagatakse läbipaistvus, mittediskrimineerimine, tõhusus ja aruandekohustus.

See põhineb Šveitsi ja partnerriikide ühisel kohustusel võidelda igasuguse korruptsiooni vastu Šveitsi rahalise toetuse rakendamisel ning selleks nähakse ette tõhusad meetmed ja menetlused, et ennetada, tuvastada ja käsitleda kõiki tegusid, mis ohustavad rahaliste vahendite nõuetekohast kasutamist, võttes arvesse tuvastatud riske.

5. Lõikes 4 sätestatud kohustuse rikkumise korral, mis mõjutab või võib mõjutada konkreetse toetusmeetme nõuetekohast rakendamist, võib Šveits pärast hindamist ja menetlust, mis tagab partnerriigile tegelikult õiguse olla ära kuulatud, võtta asjaomase konkreetse toetusmeetme suhtes asjakohaseid, proportsionaalseid ja tõhusaid meetmeid.

6. Šveits võib teha kontrolle vastavalt oma siseriiklikele nõuetele. Partnerriigid peavad selleks andma vajalikku abi, teavet ja esitama nõutavaid dokumente.

7. Auditite tegemisel võtavad Šveitsi auditeerimisasutused riskitaseme osas nõuetekohaselt arvesse ühtse auditi ja proportsionaalsuse põhimõtteid, et vältida samade kuludega seotud auditite ja juhtimiskontrollide dubleerimist, eesmärgiga minimeerida juhtimiskontrollide ja auditite kulusid ning toetusesaajate halduskoormust.

III OSA

INSTITUTSIOONILISED SÄTTED

ARTIKKEL 14

Ühiskomitee

1. Käesolevaga luuakse ühiskomitee.

Ühiskomiteesse kuuluvad mõlema lepinguosalise esindajad.

2. Ühiskomitee kaasesimeesteks on liidu esindaja ja Šveitsi esindaja.

3. Ühiskomitee teeb järgmist:

a) tagab käesoleva lepingu nõuetekohase toimimise, tõhusa haldamise ja kohaldamise;

b) loob lepinguosalistele võimaluse vastastikuseks konsulteerimiseks ja pidevaks omavaheliseks teabevahetuseks, eelkõige selleks, et leida lahendus käesoleva lepingu tõlgendamise või kohaldamisega seotud probleemidele kooskõlas artikliga 16;

c) annab lepinguosalistele soovitusi käesoleva lepinguga seotud küsimustes;

d) võtab käesolevas lepingus ette nähtud juhtudel vastu otsuseid ning

e) teostab mis tahes muud talle käesoleva lepinguga antud pädevust.

4. Ühiskomitee tegutseb konsensuse alusel. Otsused on lepinguosaliste suhtes siduvad ning nad võtavad otsuste rakendamiseks kõik vajalikud meetmed.

5. Ühiskomitee tuleb kokku vähemalt kord aastas, vaheldumisi Brüsselis ja Bernis, kui kaaseesistujad ei otsusta teisiti. Samuti tuleb ühiskomitee kokku emma-kumma lepinguosalise taotlusel. Kaaseesistujad võivad kokku leppida, et ühiskomitee koosolek toimub videokonverentsi või telekonverentsi teel.

6. Oma esimesel koosolekul kehtestab ühiskomitee oma kodukorra.

7. Ühiskomitee võib otsustada moodustada töörühmi või eksperdirühmi, mis abistaksid teda tema ülesannete täitmisel.

ARTIKKEL 15

Ainukohaldatavuse põhimõte

Lepinguosalised kohustuvad lepingu tõlgendamise või kohaldamisega seotud vaidlusi lahendama üksnes viisil, mis on sätestatud käesolevas lepingus.

ARTIKKEL 16

Menetlus tõlgendamise või kohaldamisega seotud probleemide korral

1. Kui lepingu tõlgendamisel või kohaldamisel tekib probleeme, konsulteerivad lepinguosalised teineteisega ühiskomitees, et leida mõlemale vastuvõetav lahendus. Selleks esitatakse ühiskomiteele kogu kasulik teave, et ühiskomitee saaks olukorda üksikasjalikult uurida. Ühiskomitee uurib kõiki võimalusi, mis võimaldavad säilitada lepingu nõuetekohase toimimise.

2. Kui ühiskomitee ei suuda leida lahendust lõikes 1 osutatud probleemile kolme kuu jooksul alates kuupäevast, mil see probleem talle esitati, võib kumbki lepinguosaline taotleda, et vahekohus lahendaks vaidluse protokolli, mis käsitleb vahekohut (edaspidi „protokoll“), sätete kohaselt.

3. Lepinguosaliste vaheliste vaidluste lahendamisel käesoleva lepingu alusel on vahekohus pädev käesolevat lepingut tõlgendama. Kui vahekohus otsustab selle üle, kas meede on kooskõlas käesoleva lepinguga, võib ta faktiliste asjaolude puhul võtta vajaduse korral arvesse kummagi lepinguosalise õigusakte, v.a käesolev leping. Nii toimides lähtub vahekohus sellest, kuidas on asjaomase lepinguosalise kohtud või ametiasutused ning olukorrast olenevalt pädevad rahvusvahelised vaidluste lahendamise organid valdavalt tõlgendanud selle lepinguosalise õigusakte, v. a käesolev leping . Vahekohtu poolt lepinguosalise õigusaktidele (v. a käesolev leping) antud tõlgendus ei ole kõnealuse lepinguosalise kohtutele ega ametiasutuste jaoks siduv.

4. Vahekohus ei ole pädev lahendama vaidlusi, mis on seotud riigipõhiste lepingute rakendamisega.

5. Lepinguosalised võtavad kõik vajalikud meetmed vahekohtu otsuse täitmiseks heas usus.

Lepinguosaline, kelle puhul vahekohus on leidnud, et ta ei ole lepingut täitnud, teatab teisele lepinguosalisele ühiskomitee kaudu meetmetest, mida ta on võtnud vahekohtu otsuse täitmiseks.

ARTIKKEL 17

Asendusmeetmed

1. Kui lepinguosaline, kelle puhul vahekohus on leidnud, et ta ei ole lepingut täitnud, ei teavita teist lepinguosalist protokolli artikli IV.2 lõike 6 kohaselt kehtestatud mõistliku aja jooksul meetmetest, mida ta on võtnud vahekohtu otsuse täitmiseks, või kui teine lepinguosaline leiab, et teatatud meetmed ei ole kooskõlas vahekohtu otsusega, võib see teine lepinguosaline võtta lepingu või artikli 3 punktis a loetletud lepingute hulka kuuluva lepingu raames võimaliku tasakaalustamatuse kõrvaldamiseks proportsionaalseid asendusmeetmeid (edaspidi „asendusmeetmed“). Ta teatab lepinguosalisele, kelle puhul vahekohus on leidnud, et ta ei ole lepingut täitnud, asendusmeetmetest, mis selles teates täpsustatakse. Asendusmeetmed jõustuvad kolm kuud pärast neist teatamist.

2. Kui ühiskomitee ei ole ühe kuu jooksul pärast kavandatavatest asendusmeetmetest teatamist teinud otsust asendusmeetmete peatamise, muutmise või tühistamise kohta, võib kumbki lepinguosaline nende asendusmeetmete proportsionaalsuse küsimuses protokolli kohaselt vahekohtu poole pöörduda.

3. Vahekohus teeb otsuse protokolli artikli III.8 lõikes 4 sätestatud tähtaja jooksul.

4. Asendusmeetmetel ei ole tagasiulatuvat jõudu. Eelkõige säilitatakse õigused ja kohustused, mille üksikisikud ja ettevõtjad on juba omandanud enne asendusmeetmete jõustumist.

IV OSA

LÕPPSÄTTED

Artikkel 18

Šveitsi esimene rahaline toetus käesoleva lepingu alusel ja ühekordne täiendav rahaline kohustus

1. Šveits kohustub maksma esimese käesoleva lepingu kohase rahalise toetuse (edaspidi „esimene rahaline toetus“) ajavahemikus 1. jaanuarist 2030 kuni 31. detsembrini 2036 vastavalt II lisale ning ühekordse täiendava rahalise toetuse ajavahemikus 2024. aasta lõpust kuni 2029. aasta lõpuni vastavalt III lisale.

2. Kui esimese rahalise toetuse elemente ei ole II lisas sätestatud, sõlmivad lepinguosalised lõikes 1 võetud kohustuse täitmiseks õiguslikult mittesiduva vastastikuse mõistmise memorandumi 12 kuu jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast. Selleks alustab ühiskomitee arutelusid kohe pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

3. Kui ühekordse täiendava rahalise toetuse elemente ei ole III lisas sätestatud, sõlmivad lepinguosalised lõikes 1 võetud kohustuse täitmiseks õiguslikult mittesiduva vastastikuse mõistmise memorandumi 12 kuu jooksul alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast. Selleks alustab ühiskomitee arutelusid kohe pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

4. Esimese rahalise toetuse riigipõhised eraldised ühtekuuluvuse valdkonnas ja ühekordne täiendav rahaline toetus määratakse ametlikult partnerriikidele pärast vastavate riigipõhiste lepingute sõlmimist hiljemalt kolm aastat pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

5. Esimese rahalise toetuse riigipõhised eraldised rändevaldkonnas määratakse partnerriikidele ametlikult pärast vastavate riigipõhiste lepingute sõlmimist hiljemalt viis aastat pärast toetusperioodi algust.

6. Kui lõigetes 2 ja 3 osutatud vastastikuse mõistmise memorandumeid ei sõlmita nendes lõigetes osutatud tähtaegade jooksul, kohaldatakse *mutatis mutandis* artikli 4 lõike 2 punkti c.

7. Kui lõigetes 4 ja 5 osutatud riigipõhiseid lepinguid ei sõlmita nendes lõigetes osutatud tähtaegade jooksul, kohaldatakse *mutatis mutandis* artikli 5 lõiget 6.

ARTIKKEL 19

Protokoll, lisad ja liited

Käesoleva lepingu protokoll, lisad ja liited moodustavad selle lepingu lahutamatu osa.

ARTIKKEL 20

Jõustumine

1. Lepinguosalised ratifitseerivad või kiidavad käesoleva lepingu heaks oma riiklike menetluste kohaselt. Lepinguosalised teatavad teineteisele käesoleva lepingu jõustumiseks vajalike sisemenetluste lõpuleviimisest.

2. Käesolev leping jõustub teise kuu esimesel päeval, mis järgneb viimasele teatele järgmiste kokkulepete kohta:

a) ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelise isikute vaba liikumist käsitleva kokkuleppe institutsiooniline protokoll;

b) ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelise isikute vaba liikumist käsitleva kokkuleppe muutmise protokoll;

c) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise õhutranspordialase kokkuleppe institutsiooniline protokoll;

d) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise õhutranspordialase kokkuleppe muutmise protokoll;

e) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise õhutranspordialase kokkuleppe riigiabi protokoll;

f) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kaupade ja reisijate raudtee- ja maanteeveo kokkuleppe institutsiooniline protokoll;

g) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kaupade ja reisijate raudtee- ja maanteeveo kokkuleppe muutmise protokoll;

h) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kaupade ja reisijate raudtee- ja maanteeveo kokkuleppe riigiabi protokoll;

i) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppe muutmise protokoll;

j) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise vastavushindamise vastastikuse tunnustamise kokkuleppe institutsiooniline protokoll;

k) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise vastavushindamise vastastikuse tunnustamise kokkuleppe muutmise protokoll;

l) Ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping, mis käsitleb Šveitsi Konföderatsiooni osalemist liidu programmides;

m) Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline kokkulepe Šveitsi Konföderatsiooni Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Ametis osalemise tingimuste kohta.

Artikkel 21

Lõpetamine

Kumbki lepinguosaline võib käesoleva lepingu lõpetada, teatades sellest teisele lepinguosalisele. Leping kaotab kehtivuse kuue kuu möödumisel selle teate saamisest.

Koostatud [koht] [kuupäev] kahes eksemplaris bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, horvaadi, iiri, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi ja ungari keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentsed.

SELLE KINNITUSEKS on täievolilised esindajad käesolevale lepingule alla kirjutanud.

(Allkirjakast (kõigis 24 ELi keeles: „Euroopa Liidu nimel“ ja „Šveitsi Konföderatsiooni nimel“))

I LISA

ARTIKLI 4 LÕIKE 2 PUNKTIS A OSUTATUD ŠVEITSI KORRAPÄRASE RAHALISE TOETUSE ELEMENDID JÄRGMISTEL TOETUSPERIOODIDEL

1. Šveitsi rahalise toetuse summa konkreetsel toetusperioodil määratakse kindlaks järgmiste elementide alusel:

   a) Šveitsi eelmise toetusperioodi rahalise toetuse summa, mida on *pro rata temporis* põhimõttel kohandatud asjaomase toetusperioodi kestusega, sealhulgas vajaduse korral selle summa kohandamine vastavalt artiklile 10 *pro rata temporis* põhimõttel vastavalt asjaomase toetusperioodi kestusele;

   b) punkti a kohaldamisest tuleneva summa suurenemine või vähenemine vastavalt 1. liites sätestatud meetodile, tuginedes järgmistele teguritele:

      i) inflatsioon Šveitsis vastavalt Šveitsi ühtlustatud tarbijahinnaindeksile , ning

      ii) korrigeerimistegur, mis tasakaalustab Šveitsi inflatsiooni ja partnerriikide inflatsiooni vahelised erinevused ulatuses, mida ei tasakaalusta vahetuskursi muutus, et säilitada Šveitsi korrapärase rahalise toetuse ostujõud;

c) punktide a ja b kohaselt poliitilistel kaalutlustel kindlaksmääratud summa suurenemine või vähenemine. Selline suurendamine või vähendamine ei tohi ületada 10 % punktide a ja b alusel kindlaksmääratud summast.

2. Šveitsi rahaline toetus ühtekuuluvuse valdkonnale peab konkreetsel toetusperioodil olema vähemalt 90 % lõike 1 kohaselt kindlaksmääratud summast.

3. Šveitsi rahalise toetuse osa, mis määratakse vastaval toetusperioodil ühtekuuluvuse valdkonnas riigipõhistele lepingutele, on vähemalt 90 % sellele valdkonnale ettenähtud Šveitsi rahalisest toetusest, mis määratakse kindlaks vastavalt lõikele 2.

4. Riigipõhistes lepingutes ühtekuuluvuse valdkonna jaoks eraldatud summa jaotatakse partnerriikide vahel vastavalt 2. liites sätestatud jaotuspõhimõttele.

1. liide

I LISA LÕIKE 1 PUNKTIS B OSUTATUD KOHANDUSE KINDLAKSMÄÄRAMISE MEETOD

I lisa lõike 1 punktis b osutatud suurenemine või vähenemine arvutatakse järgmisel meetodi kohaselt:

1. I lisa lõike 1 punkti a kohaldamisest tulenev summa korrutatakse käesoleva liite lõikes 2 osutatud indekseerimisteguriga;

2. Indekseerimistegur saadakse järgmiste näitajate alusel:

   a) inflatsioon Šveitsis, mida mõõdetakse Šveitsi ühtlustatud tarbijahinnaindeksi järgi eelmise toetusperioodi viimase aasta (arvutamise kuupäeva seisuga viimase 12 kuu aritmeetiline keskmine) ja esimese aasta (arvutatud kõnealuse kalendriaasta 12 kuu aritmeetiline keskmine) vahel ning

   b) korrigeerimistegur, mida mõõdetakse ühtekuuluvuse valdkonna partnerriikide rühma eelmise toetusperioodi tegeliku vahetuskursi suhtega Šveitsi franki eelmise toetusperioodi viimase aasta ja esimese aasta vahel, mis kajastab tegelikku kallinemist või odavnemist selle rühma jaoks kõnealusel perioodil.

Indekseerimisteguri arvutamisel võetakse arvesse järgmist:

i) ühtekuuluvuse valdkonna partnerriikide rühma tegelik vahetuskurss eelmisel toetusperioodil on nende partnerriikide vääringu nominaalne vahetuskurss Šveitsi frangi suhtes korrutatuna partnerriikide ühtlustatud tarbijahinnaindeksi koondnäitajaga ning jagatuna Šveitsi ühtlustatud tarbijahinnaindeksiga.

Tegelik kallinemine kõnealuse partnerriikide rühma jaoks toob kaasa tegeliku vahetuskursi tõusu ning tegelik odavnemine selle partnerriikide rühma jaoks toob kaasa tegeliku vahetuskursi languse;

ii) nende partnerriikide ühtlustatud tarbijahinnaindeksi koondnäitaja arvutatakse kõnealuse partnerriikide rühma ühtlustatud tarbijahinnaindeksi 12 kuu aritmeetilise keskmisena, kasutades ühtlustatud tarbijahinnaindeksi metoodikat, mis on ette nähtud Luxembourgis 26. oktoobril 2004 sõlmitud Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise statistikaalase koostöö lepinguga, kusjuures kaalud määratakse kindlaks vastavalt 2. liites sätestatud jaotuspõhimõttele;

iii) partnerriikide nominaalne vahetuskurss Šveitsi frangi suhtes arvutatakse nende partnerriikide nominaalsete vahetuskursside kaalutud aritmeetilise keskmisena Šveitsi frangi suhtes, kusjuures kaalud määratakse kindlaks vastavalt 2. liites sätestatud jaotamispõhimõttele. Asjaomase aasta arvutustes kasutatavad nominaalsed vahetuskursid on selle aasta igakuiste andmete 12 kuu keskmine, mis on saadud päevakurssidest.

Komisjon arvutab korrigeerimisteguri käesoleva liite lõike 2 punkti b kohaselt. Komisjon jagab seda arvutust Šveitsiga ühiskomitee kaudu üks kuu pärast selle saamist.

3. Kui konkreetse aasta kohta andmed puuduvad, siis kasutatakse selle aasta puhul andmeid, mis on arvutamise kuupäeval teada viimase 12 kuu kohta.

4. Indekseerimisteguri arvutamiseks kasutatavad ühtlustatud tarbijahinnaindeksi ja vahetuskursi andmed saadakse Euroopa Liidu Statistikaametilt (edaspidi „Eurostat“) Eurostati avaldatud statistika põhjal, võttes nõuetekohaselt arvesse Luxembourgis 26. oktoobril 2004 sõlmitud Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelist statistikaalase koostöö lepingut. Vajaduse korral hangitakse andmeid vahetuskursside kohta Euroopa Keskpanga, partnerriikide keskpankade ja/või Šveitsi keskpanga avalikest andmebaasidest.

2. liide

ŠVEITSI POOLT ÜHTEKUULUVUSE VALDKONNAS ANTAVA REGULAARSE RAHALISE TOETUSE JAOTUSPÕHIMÕTTED

Iga partnerriigi eraldis Šveitsi rahalisest toetusest ühtekuuluvuse valdkonnas konkreetsel toetusperioodil vastab protsendimäärale Šveitsi rahalisest toetusest ühtekuuluvuse valdkonnas, mis saadakse järgmise põhjal:

a) partnerriigi elanikkonna ja pindala osakaalu aritmeetilise keskmise arvutamine kõigi partnerriikide kogurahvastikust ja kogupindalast. Kui partnerriigi osakaal kogu elanikkonnast ületab tema osakaalu kogupindalast teguri võrra, mis on viis või suurem, peegeldades äärmiselt suurt rahvastikutihedust, kasutatakse selles etapis ainult partnerriigi osakaalu kogu elanikkonnast;

b) punktis a osutatud arvutusest tulenevate protsendimäärade vähendamine või suurendamine, kohaldades koefitsienti, mis võrdub ühe kolmandikuga protsendimäärast, mille võrra partnerriigi ostujõu standardites väljendatud kogurahvatulu elaniku kohta ületab kõigi partnerriikide keskmist kogurahvatulu elaniku kohta või langeb sellest allapoole (keskmine on 100 %) ning

c) punkti b kohase arvutuse tulemusel saadud vahekordade ümberskaleerimine nii, et nende summa oleks 100 %.

Kasutatavate andmete võrdlusperiood on sama, mis liidu Ühtekuuluvusfondi puhul asjaomase toetusperioodi alguskuupäeval, või kui see ei ole teada, siis viimane kolmeaastane periood, mille kohta andmed on olemas.

II LISA

ŠVEITSI ESIMENE KÄESOLEVA LEPINGU KOHANE RAHALINE TOETUS AJAVAHEMIKUKS 2030 – 2036

1. Šveitsi esimene käesoleva lepingu kohane rahaline toetus (edaspidi „esimene rahaline toetus“) ajavahemikuks 1. jaanuarist 2030 kuni 31. detsembrini 2036 (edaspidi „toetusperiood“) on kõnealuse perioodi igal aastal 350 000 000 Šveitsi franki.

2. Lõikes 1 osutatud summast eraldatakse toetusperioodi igal aastal 308 000 000 Šveitsi franki ühtekuuluvuse valdkonnas tehtavaks koostööks ja 42 000 000 Šveitsi franki rändealaseks koostööks;

3. Šveitsi esimene rahaline toetus aitab kaasa käesoleva lepingu artiklis 1 sätestatud eesmärkide saavutamisele.

4. Šveitsi esimest rahalist toetust rakendatakse kümne aasta jooksul (edaspidi „rakendusperiood“) alates samast kuupäevast, mis on toetusperioodi alguskuupäev.

5. Ühtekuuluvuse valdkonna rahalise toetuse osa, mis on eraldatud riigipõhistele lepingutele, peab olema vähemalt 90 % sellele valdkonnale eraldatud summast.

6. Kuni 5 % vastavatest ühtekuuluvuse ja rändealase koostöö summadest tehakse Šveitsile kättesaadavaks halduskulude katmiseks ning kuni 2 % Šveitsi eksperditeadmiste jagamiseks (Šveitsi ekspert- ja partnerlusfond).

7. Ühtekuuluvuse valdkonnas tehtava koostöö partnerriigid on liidu liikmesriigid, kelle ostujõu standardites väljendatud kogurahvatulu elaniku kohta on väiksem kui 90 % liidu keskmine kogurahvatulu elaniku kohta ostujõu standardites samal võrdlusperioodil. Kasutatavate andmete võrdlusperiood on sama, mida kasutatakse selleks, et määrata kindlaks liidu liikmesriikide rahastamiskõlblikkus liidu Ühtekuuluvusfondi raames asjaomase toetusperioodi alguskuupäeval.

8. Potentsiaalsed rändevaldkonna partnerriigid on liidu liikmesriigid, kes seisavad silmitsi erilise rändesurvega, ja/või need liikmesriigid, kelle puhul on Šveits ja asjaomane liikmesriik tunnistanud vajadust tugevdada rände juhtimist.

9. Ühtekuuluvuse ja rände alase koostöö valdkonnas võivad lepinguosalised jõuda vastastikusele arusaamisele eraldada konkreetne summa konkreetsele teemale (ühtekuuluvus) pühendatud fondile ja kiirreageerimisfondile (ränne). Vajaduse korral sätestatakse need elemendid vastastikuse mõistmise memorandumis kooskõlas lepingu artikli 18 lõikega 2.

10. Šveitsi esimese rahalise toetusega seotud koostöö teemavaldkonnad lähtuvad Šveitsi poolt teatavatele liidu liikmesriikidele antud varasema toetuse raames tehtud edukast koostööst. Need täiendavad liidu ühtekuuluvus- ja rändehaldusalaseid jõupingutusi toetusperioodi alguses.

11. Vastavalt lepingu artikli 18 lõikele 2 määravad lepinguosalised vastastikuse mõistmise memorandumis kindlaks sihtvaldkonnad järgmiste teemavaldkondade seas:

    a) ühtekuuluvus:

        i) kaasav inim- ja sotsiaalne areng;

ii) kestlik ja kaasav majandusareng;

iii) rohepööre; ning

iv) demokraatia ja kodanike osalus.

b) Ränne

_____

III LISA

ŠVEITSI ÜHEKORDNE TÄIENDAV RAHALINE TOETUS AJAVAHEMIKUL 2024. AASTA LÕPP KUNI 2029. AASTA LÕPP

1. Vastavalt käesoleva lepingu artiklile 18 kohustub Šveits andma ühekordset täiendavat rahalist toetust, mis hõlmab ajavahemikku 2024. aasta lõpust kuni 2029. aasta lõpuni, mis kajastab Šveitsi ning liidu partnerluse ja koostöö taset kõnealusel ajavahemikul. Kõnealune ühekordne täiendav rahaline toetus on kuni käesoleva lepingu artikli 20 lõikes 2 osutatud lepingute jõustumiseni 130 000 000 Šveitsi franki aastas ning käesoleva lepingu artikli 20 lõikes 2 osutatud lepingute jõustumise ja 2029. aasta lõpu vahelisel ajal 350 000 000 Šveitsi franki aastas. Käesoleva lepingu artikli 20 lõikes 2 osutatud lepingute jõustumise aastal arvutatakse ühekordse täiendava toetuse summa *pro rata temporis* põhimõttel.

2. Šveitsi ühekordset täiendavat toetust rakendatakse kümne aasta jooksul (edaspidi „rakendusperiood“) alates samast kuupäevast, mis on toetusperioodi alguskuupäev.

3. Ühekordset täiendavat rahalist toetust kasutatakse koostööks ühtekuuluvuse valdkonnas.

4. Ühekordse täiendava rahalise toetuse osa, mis määratakse riigipõhistele lepingutele, peab olema vähemalt 90 % Šveitsi ühekordse täiendava rahalise toetuse summast.

5. Kuni 5 % ühekordse täiendava toetuse summast tehakse Šveitsile kättesaadavaks halduskulude katmiseks ning kuni 2 % Šveitsi eksperditeadmiste jagamiseks (Šveitsi ekspert- ja partnerlusfond).

6. Koostöö partnerriigid on liidu liikmesriigid, kelle ostujõu standardites väljendatud kogurahvatulu elaniku kohta on väiksem kui 90 % liidu keskmine kogurahvatulu elaniku kohta ostujõu standardites samal võrdlusperioodil. Kasutatavate andmete võrdlusperiood on sama, mida kasutatakse selleks, et määrata kindlaks liidu liikmesriikide rahastamiskõlblikkus liidu Ühtekuuluvusfondi raames ühekordse täiendava toetuse rakendamise alguskuupäeval.

7. Lepinguosalised võivad jõuda vastastikusele kokkuleppele eraldada konkreetne summa ühtekuuluvuse valdkonna konkreetsele teemale pühendatud fondi. Vajaduse korral sätestatakse need elemendid vastastikuse mõistmise memorandumis kooskõlas lepingu artikli 18 lõikega 3.

8. Lepingus sätestatud Šveitsi korrapärase rahalise toetuse rakendamise eesmärke ja eeskirju kohaldatakse *mutatis mutandis* ühekordse täiendava rahalise kohustuse suhtes, kui käesoleva lepingu artiklis 18 ja käesolevas lisas ei ole sätestatud teisiti.

9. Šveitsi ühekordse täiendava toetusega seotud koostöö teemavaldkonnad lähtuvad Šveitsi poolt teatavatele liidu liikmesriikidele antud varasema toetuse raames tehtud edukast koostööst. Need täiendavad liidu ühtekuuluvusalaseid jõupingutusi ühekordse täiendava rahalise kohustuse rakendusperioodi alguses.

10. Vastavalt lepingu artikli 18 lõikele 3 määravad lepinguosalised vastastikuse mõistmise memorandumis kindlaks sihtvaldkonnad järgmiste teemavaldkondade seas:

i) kaasav inim- ja sotsiaalne areng;

ii) kestlik ja kaasav majandusareng;

iii) rohepööre; ning

iv) demokraatia ja kodanike osalus.

PROTOKOLL VAHEKOHTU KOHTA

I PEATÜKK

EELSÄTTED

Artikkel I.1

Kohaldamisala

Kui üks lepinguosalistest (edaspidi „pooled“) esitab vaidluse vahekohtusse vastavalt protokolli artikli 16 lõikele 2 või artikli 17 lõikele 2, kohaldatakse käesoleva liite sätteid.

Artikkel I.2

Kantselei ja sekretariaaditeenused

Haagi Alalise Vahekohtu rahvusvaheline büroo (edaspidi „rahvusvaheline büroo“) täidab kantselei ülesandeid ja osutab vajalikke sekretariaaditeenuseid.

Artikkel I.3

Teated ja tähtaegade arvutamine

1. Teateid, sealhulgas teatisi või ettepanekuid, võib saata mis tahes sidevahendi kaudu, mis kinnitab nende edastamist või võimaldab seda kinnitada.

2. Selliseid teateid võib saata elektrooniliselt üksnes juhul, kui pool on selleks spetsiaalselt määranud aadressi või lubanud aadressi kasutada.

3. Pooltele kätte toimetatud teated saadetakse Šveitsi puhul Šveitsi välisministeeriumi Euroopa osakonnale ja liidu puhul komisjoni õigustalitusele.

4. Käesolevas protokollis sätestatud tähtaeg hakkab kulgema sündmuse toimumisele või toimingu tegemisele järgnevast päevast. Kui dokumendi kättetoimetamise viimane päev langeb puhkepäevale liidu institutsioonides või Šveitsis, lõpeb dokumendi kättetoimetamise tähtaeg esimesel järgmisel tööpäeval. Arvesse võetakse puhkepäevi, mis jäävad sellesse ajavahemikku.

Artikkel I.4

Vahekohtuteade

1. Vahekohtumenetluse algatamist taotlev pool (edaspidi „hageja“) saadab teisele poolele (edaspidi „kostja“) ja rahvusvahelisele büroole vahekohtuteate.

2. Vahekohtumenetluse alguseks loetakse kuupäeva, kui kostja on vahekohtuteate kätte saanud.

3. Vahekohtuteade peab sisaldama järgmist:

a) nõue esitada vaidlus vahekohtule;

b) poolte nimed ja kontaktandmed;

c) hageja esindaja(te) nimi ja aadress;

d) menetluse õiguslik alus (lepingu artikli 16 lõige 2 või artikli 17 lõige 2) ning:

i) protokolli artikli 16 lõikes 2 osutatud juhtudel vaidluse põhjustanud küsimus, mis on lahendamiseks ametlikult kantud ühiskomitee päevakorda vastavalt protokolli artikli 16 lõikele 1 ning

ii) protokolli artikli 17 lõikes 2 osutatud juhtudel vahekohtu otsus, protokolli artikli 16 lõikes 5 nimetatud rakendusmeetmed ja vaidlusalused asendusmeetmed;

e) teave selle kohta, milline säte on vaidluse aluseks või sellega seotud;

f) vaidluse lühikirjeldus; ning

g) vahekohtuniku määramine või, kui määratakse viis vahekohtunikku, kahe vahekohtuniku määramine.

4. Vahekohtuteate nõuetekohasuse vaidlustamine ei takista vahekohtu määramist. Vaidluse lahendab lõplikult vahekohus.

Artikkel I.5

Vastus vahekohtuteatele

1. 60 päeva jooksul pärast vahekohtuteate kättesaamist saadab kostja hagejale ja rahvusvahelisele büroole vastuse vahekohtuteatele, mis sisaldab järgmist teavet:

a) poolte nimed ja kontaktandmed;

b) kostja esindaja(te) nimi ja aadress;

c) vastus teabele, mis on esitatud vahekohtuteates vastavalt artikli I.4 lõike 3 punktidele d–f; ning

d) vahekohtuniku määramine või, kui määratakse viis vahekohtunikku, kahe vahekohtuniku määramine.

2. Vahekohtu määramist ei takista see, kui kostja vahekohtuteatele ei vasta või vastab sellele mittetäielikult või hilinemisega. Vaidluse lahendab lõplikult vahekohus.

3. Kui kostja taotleb oma vastuses vahekohtuteatale, et vahekohus koosneks viiest vahekohtunikust, määrab hageja 30 päeva jooksul pärast vahekohtuteatele vastuse saamist täiendava vahekohtuniku.

Artikkel I.6

Esindamine ja abistamine

1. Pooli esindab vahekohtus üks või mitu esindajat. Esindajaid võivad abistada nõustajad või juristid.

2. Esindaja või tema aadressi muutumisest teatatakse teisele poolele, rahvusvahelisele büroole ja vahekohtule. Vahekohus võib igal ajal omal algatusel või poole taotlusel nõuda tõendeid poolte esindajatele antud volituste kohta.

II PEATÜKK

VAHEKOHTU KOOSSEIS

Artikkel II.1

Vahekohtunike arv

Vahekohus koosneb kolmest vahekohtunikust. Vahekohus koosneb viiest vahekohtunikust, kui hageja seda oma vahekohtuteates või kostja oma vastuses vahekohtuteatele taotleb.

Artikkel II.2

Vahekohtunike nimetamine

1. Kui määratakse kolm vahekohtunikku, määrab kumbki pool neist ühe. Poolte määratud kaks vahekohtunikku valivad kolmanda vahekohtuniku, kes on vahekohtu esimees.

2. Kui määratakse viis vahekohtunikku, määrab kumbki pool neist kaks. Poolte määratud neli vahekohtunikku valivad viienda vahekohtuniku, kes on vahekohtu esimees.

3. Kui 30 päeva jooksul pärast seda, kui pooled on määranud viimase vahekohtuniku, ei ole vahekohtunikud jõudnud kokkuleppele vahekohtu eesistuja valimises, määrab esimehe alalise vahekohtu peasekretär.

4. Selleks et aidata kaasa vahekohtu moodustavate vahekohtunike valimisele, koostatakse soovituslik nimekiri isikutest, kellel on lõikes 6 osutatud kvalifikatsioon; see loetelu on ühine kõikidele kahepoolsetele lepingutele siseturu valdkonnas, mille osaline Šveits on, sh Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline tervishoiuleping, mis sõlmiti [koht] [kuupäev] (edaspidi „tervishoiuleping“), Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline põllumajandustoodetega kauplemise kokkulepe, mis sõlmiti Luxembourgis 21. juunil 1999 (edaspidi „põllumajandustoodetega kauplemise kokkulepe“), ning Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi korrapärase rahalise toetuse kohta majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamiseks Euroopa Liidus, mis sõlmiti [koht] [kuupäev] (edaspidi „leping Šveitsi korrapärase toetuse kohta“), ning seda ajakohastatakse vajaduse korral. Käesoleva lepingu kohaldamisel võtab ühiskomitee oma otsusega kõnealuse loetelu vastu ja ajakohastab seda.

5. Kui pool ei määra vahekohtunikku, määrab selle vahekohtuniku Alalise Vahekohtu peasekretär lõikes 4 osutatud nimekirjast. Sellise nimekirja puudumisel nimetab Alalise Vahekohtu peasekretär vahekohtuniku loosi teel isikute hulgast, kelle üks pool või mõlemad pooled on lõike 4 kohaselt ametlikult välja pakkunud.

6. Vahekohtu liikmed peavad olema kõrgelt kvalifitseeritud isikud, kellel on või ei ole pooltega sidemeid, kes on tõendatavalt sõltumatud, vabad huvide konfliktidest ja kellel on lai kogemus. Eelkõige peavad neil olema tõendatud eksperditeadmised õigusküsimustes ja käesoleva lepinguga hõlmatud küsimustes; nad ei tohi saada kummaltki poolelt juhiseid ning nad peavad täitma oma ülesandeid üksikisikuna ega tohi vaidlusega seotud küsimustes vastu võtta juhiseid üheltki organisatsioonilt ega valitsuselt. Vahekohtu esimehel peab olema ka vaidluste lahendamise menetluse läbiviimise kogemus.

Artikkel II.3

Vahekohtunike avaldused

1. Kui kaalutakse isiku nimetamist vahekohtunikuks, peab see isik teatama kõikidest asjaoludest, mis võivad tekitada põhjendatud kahtlusi tema erapooletuses või sõltumatuses. Oma ametisse nimetamisest alates ja kogu vahekohtumenetluse vältel teatab vahekohtunik sellistest asjaoludest viivitamata pooltele ja teistele vahekohtunikele, kui ta ei ole seda varem teinud.

2. Vahekohtuniku võib ametist vabastada, kui ilmnevad asjaolud, mis annavad põhjust kahelda tema erapooletuses või sõltumatuses.

3. Pool võib taotleda tema määratud vahekohtuniku ametist vabastamist üksnes põhjusel, millest ta sai teada alles pärast vahekohtuniku ametisse nimetamist.

4. Kui vahekohtunik ei täida oma ülesandeid või kui tal on *de jure* või *de facto* võimatu oma ülesandeid täita, kohaldatakse artiklis II.4 sätestatud vahekohtunike ametist vabastamise menetlust.

Artikkel II.4

Vahekohtunike ametist vabastamine

1. Pool, kes soovib vahekohtuniku ametist vabastada, esitab sellekohase taotluse 30 päeva jooksul alates kuupäevast, mil teda teavitati vahekohtuniku määramisest, või 30 päeva jooksul alates kuupäevast, mil ta sai teada artiklis II.3 osutatud asjaoludest.

2. Ametist vabastamise taotlus saadetakse teisele poolele, ametist vabastatud vahekohtunikule, teistele vahekohtunikele ja rahvusvahelisele büroole. Taotluses esitatakse ametist vabastamise taotluse põhjused.

3. Kui ametist vabastamise taotlus on esitatud, võib teine pool sellega nõustuda. Kõnealune vahekohtunik võib ka ise tagasi astuda. Nõustumine või tagasiastumine ei tähenda ametist vabastamise taotluse põhjuste tunnustamist.

4. Kui teine pool ei nõustu ametist vabastamise taotlusega 15 päeva jooksul alates selle teatavakstegemisest või kui asjaomane vahekohtunik ei astu tagasi, võib ametist vabastamist taotlev pool paluda Alalise Vahekohtu peasekretäril teha ametist vabastamise kohta otsus.

5. Kui pooled ei lepi kokku teisiti, esitatakse lõikes 4 osutatud otsuses selle otsuse tegemise põhjused.

Artikkel II.5

Vahekohtuniku asendamine

1. Kui vahekohtunik tuleb vahekohtumenetluse käigus asendada, määratakse või valitakse vahekohtuniku asendaja vastavalt artiklis II.2 sätestatud menetlusele, mida kohaldatakse vahekohtuniku määramisel või valimisel, kui käesoleva artikli lõikest 2 ei tulene teisiti. Seda menetlust kohaldatakse ka juhul, kui üks pool ei ole kasutanud oma õigust määrata asendatav vahekohtunik või selles määramises osaleda.

2. Vahekohtuniku asendamise korral jätkub menetlus selles etapis, kus asendatud vahekohtunik lõpetas oma ülesannete täitmise, välja arvatud juhul, kui vahekohus otsustab teisiti.

Artikkel II.6

Vastutuse välistamine

Pooled hoiduvad vahekohtumenetlusega seotud tegevuse või tegevusetuse tõttu vahekohtunike vastu kaebuse esitamisest, välja arvatud tahtliku rikkumise või raske hooletuse korral, niivõrd kui see on kohaldatava õiguse kohaselt võimalik.

III PEATÜKK

VAHEKOHTUMENETLUS

Artikkel III.1

Üldsätted

1. Vahekohtu moodustamise kuupäev on päev, mil vahekohtunikest viimane on nõustunud enda määramisega vahekohtunikuks.

2. Vahekohus tagab, et pooli koheldakse võrdselt ning et menetluse sobivas etapis on mõlemal poolel mõistlik võimalus oma õigusi kaitsta ja seisukohti esitada. Vahekohus viib menetluse läbi nii, et välditakse viivitusi ja tarbetuid kulusid ning tagatakse pooltevahelise vaidluse lahendamine.

3. Suuline ärakuulamine toimub, kui vahekohus ei otsusta pärast poolte ärakuulamist teisiti.

4. Kui pool saadab vahekohtule teate, teeb ta seda rahvusvahelise büroo kaudu, saates samal ajal teate koopia ka teisele poolele. Rahvusvaheline büroo saadab teate koopia igale vahekohtunikule.

Artikkel III.2

Vahekohtumenetluse toimumise koht

Vahekohtumenetlus toimub Haagis. Erandlikel asjaoludel võib vahekohus kokku tulla mis tahes muus kohas, mida ta peab oma nõupidamiste jaoks sobivaks.

Artikkel III.3

Keel

1. Menetluskeeled on prantsuse ja inglise keel.

2. Vahekohus võib nõuda, et kõigile hagiavalduse või kostja vastusega koos esitatavatele dokumentidele ja kõigile lisadokumentidele, mis esitatakse menetluse käigus originaalkeeles, lisataks nende tõlge ühte menetluskeelde.

Artikkel III.4

Hagiavaldus

1. Hageja saadab hagivalduse kirjalikult kostjale ja rahvusvahelise büroo kaudu vahekohtule vahekohtu määratud tähtaja jooksul. Hageja võib otsustada käsitada artiklis I.4 osutatud vahekohtuteadet hagiavaldusena, tingimusel et see vastab ka käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 sätestatud tingimustele.

2. Hagiavaldus peab sisaldama järgmist teavet:

a) artikli I.4 lõike 3 punktides b–f sätestatud teave;

b) hagi aluseks olevad faktilised asjaolud ning

c) nõude toetuseks esitatud õiguslikud väited.

3. Hageja lisab hagiavaldusele nii suures ulatuses kui võimalik tema poolt osutatud dokumendid ja muud tõendid või siis viitab neile.

Artikkel III.5

Kostja vastus

1. Kostja saadab kostja vastuse kirjalikult hagejale ja rahvusvahelise büroo kaudu vahekohtule vahekohtu määratud tähtaja jooksul. Kostja võib otsustada käsitada vastust artiklis I.5 osutatud vahekohtuteatele kostja vastusena, tingimusel et vastus vahekohtuteatele vastab ka käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud tingimustele.

2. Kostja vastuses tuleb esitada oma seisukohad hagiavalduses sisalduva teabe kohta, millele on osutatud käesoleva protokolli artikli III.4 lõike 2 punktides a–c. Kostja lisab kostja vastusele nii suures ulatuses kui võimalik tema poolt osutatud dokumendid ja muud tõendid või siis viitab neile.

3. Kostja võib esitada kostja vastuses või vahekohtumenetluse hilisemas etapis vastuhagi, kui vahekohus otsustab, et selline viivitus on asjaoludega põhjendatud, tingimusel et vahekohus on pädev seda lahendama.

4. Vastuhagi suhtes kohaldatakse artikli III.4 lõikeid 2 ja 3.

Artikkel III.6

Vahekohtu pädevus

1. Vahekohus otsustab, kas tal on pädevus vastavalt lepingu artikli 16 lõikele 2 või artikli 17 lõikele 2.

2. Lepingu artikli 16 lõikes 2 osutatud juhtudel on vahekohus pädev arutama vaidluse põhjustanud küsimust, mis on ametlikult kantud lahendamiseks ühiskomitee päevakorda vastavalt protokolli artikli 16 lõikele 1.

3. Lepingu artikli 17 lõikes 2 osutatud juhtudel on põhiasja arutanud vahekohus pädev kontrollima vaidlusaluste asendusmeetmete proportsionaalsust, sealhulgas juhul, kui need meetmed võeti täielikult või osaliselt lepingu artikli 3 punktis a esitatud lepingute loetelus nimetatud kahepoolse lepinguga.

4. Esialgne vastuväide vahekohtu pädevuse puudumise kohta esitatakse hiljemalt kostja vastuses või vastuses vastuhagile. Asjaolu, et pool on määranud vahekohtuniku või on osalenud tema määramises, ei võta talt õigust esitada esialgset vastuväidet. Esialgne vastuväide, et vaidluse lahendamine ületab vahekohtu pädevuse piire, esitatakse niipea, kui menetluse käigus tuleb kõne alla küsimus, mille lahendamine väidetavalt ületab vahekohtu pädevust. Igal juhul võib vahekohus pärast ettenähtud tähtaja möödumist esialgse vastuväite rahuldada, kui ta leiab, et viivitus on põhjendatud.

5. Vahekohus võib teha lõikes 4 nimetatud esialgse vastuväite kohta otsuse kas enne asja sisulist lahendamist või käsitleda seda sisulises otsuses.

Artikkel III.7

Muud kirjalikud esildised

Vahekohus võib pärast pooltega konsulteerimist otsustada, millised kirjalikud esildised pooled lisaks hagiavaldusele ja kostja vastusele esitama peavad või esitada võivad ning määrab nende esitamise tähtaja.

Artikkel III.8

Tähtajad

1. Vahekohtu poolt dokumentide, sh hagiavalduse ja kostja vastuse esitamiseks määratud tähtaeg ei tohi olla pikem kui 90 päeva, kui pooled ei lepi kokku teisiti.

2. Vahekohus teeb oma lõpliku otsuse 12 kuu jooksul alates vahekohtu moodustamise kuupäevast. Erandlikel asjaoludel võib vahekohus eriti keerulistes küsimustes seda tähtaega pikendada veel kuni kolme kuu võrra.

3. Lõigetes 1 ja 2 sätestatud tähtaegu lühendatakse poole võrra:

a) hageja või kostja taotlusel, kui vahekohus otsustab 30 päeva jooksul alates taotluse esitamisest ja pärast teise poole ärakuulamist, et asi on kiireloomuline,

b) lepingu artikli 4 lõike 2 punktis c ja artikli 18 lõikes 6 osutatud juhtudel;

c) lepingu artikli 5 lõikes 6 ja artikli 18 lõikes 7 osutatud juhtudel, kui Šveits ei ole sõlminud riigipõhiseid lepinguid või

d) poolte kokkuleppel.

4. Lepingu artikli 17 lõikes 2 osutatud juhtudel teeb vahekohus oma lõpliku otsuse kuue kuu jooksul alates kuupäevast, mil asendusmeetmetest teatati vastavalt lepingu artikli 17 lõikele 1.

Artikkel III.9

Ajutised meetmed

1. Lepingu artikli 17 lõikes 2 osutatud juhtudel võib kumbki lepinguosaline vahekohtumenetluse mis tahes etapis taotleda ajutiste meetmete kohaldamist, mis seisneb asendusmeetmete peatamises.

2. Lõike 1 kohases taotluses tuleb märkida hagi ese, kiireloomulisust põhjendavad asjaolud ning fakti- ja õigusväited, mis esmapilgul õigustavad taotletud ajutiste meetmete kohaldamist. Sellele lisatakse ajutiste meetmete kohaldamise põhjendamiseks kõik kättesaadavad tõendid või tõendite kogumise taotlused.

3. Ajutisi meetmeid taotlev pool saadab oma taotluse kirjalikult teisele poolele ja rahvusvahelise büroo kaudu vahekohtule. Vahekohus määrab lühikese tähtaja, mille jooksul teine pool võib esitada kirjalikke või suulisi seisukohti.

4. Vahekohus võtab ühe kuu jooksul alates lõikes 1 osutatud taotluse esitamisest vastu otsuse vaidlustatud asendusmeetmete peatamise kohta, kui on täidetud järgmised tingimused:

a) vahekohus on esmapilgul veendunud, et ajutiste meetmete kohaldamist taotleva poole esitatud väited on põhjendatud;

b) vahekohus on seisukohal, et kuni lõpliku otsuse tegemiseni kannaks ajutiste meetmete kohaldamist taotlev pool suurt ja korvamatut kahju, kui asendusmeetmeid ei peatata ning

c) kahju, mis tekitati ajutisi meetmeid taotlevale isikule vaidlusaluste asendusmeetmete viivitamatu kohaldamisega, kaalub üles huvi neid meetmeid viivitamatult ja tõhusalt kohaldada.

5. Vahekohtu poolt lõike 4 kohaselt tehtud otsusel on üksnes ajutine mõju ning see ei piira vahekohtu sisulise otsuse tegemist.

6. Kui vahekohtu poolt käesoleva artikli lõike 4 kohaselt tehtud otsuses ei ole peatamise lõpetamiseks ette nähtud varasemat kuupäeva, lõpeb kehtivuse peatamine siis, kui tehakse lepingu artikli 17 lõike 2 kohane lõplik otsus.

7. Käesoleva artikli kohaldamisel võtab vahekohus ajutisi meetmeid taotleva poole ja teise poole asjaomaste huvide kaalumisel ebaselguse vältimiseks arvesse üksikisikute ja ettevõtjate huve, kuid selle tulemusel ei teki sellistel üksikisikutel või ettevõtjatel vahekohtus kaebeõigust.

Artikkel III.10

Tõendid

1. Pooled esitavad tõendid hagiavalduse või kostja vastuse aluseks olevate asjaolude kohta.

2. Vahekohus võib poole taotluse korral või omal algatusel nõuda pooltelt teavet, mida ta peab vajalikuks ja asjakohaseks. Vahekohus määrab pooltele tähtaja tema taotlusele vastamiseks.

3. Vahekohus võib poole taotluse korral või omal algatusel nõuda kõigist teabeallikatest teavet, mida ta peab asjakohaseks. Vahekohtul on õigus küsida ka ekspertide arvamust, kui ta peab seda asjakohaseks, võttes vajadusel arvesse poolte vahel kokku lepitud tingimusi.

4. Vahekohtu poolt käesoleva artikli alusel saadud kogu teave tehakse pooltele kättesaadavaks ja pooled võivad selle teabe kohta vahekohtule märkusi esitada.

5. Pärast teise poole seisukohtade küsimist võtab vahekohus asjakohased meetmed, et lahendada poole tõstatatud küsimused, mis puudutavad isikuandmete kaitset, ametisaladust ja konfidentsiaalsusega seotud õiguspäraseid huve.

6. Vahekohus otsustab esitatud tõendite vastuvõetavuse, asjakohasuse ja kaalukuse üle.

Artikkel III.11

Istungid

1. Kui istung tuleb pidada, teatab vahekohus pärast pooltega konsulteerimist pooltele piisavalt aegsasti istungi kuupäeva, kellaaja ja koha.

2. Istung on avalik, kui vahekohus ei otsusta mõjuvatel põhjustel omal algatusel või poolte taotlusel teisiti.

3. Vahekohtu esimees koostab iga istungi kohta protokolli ja allkirjastab selle. Ainult sellised protokollid on autentsed.

4. Vahekohus võib otsustada korraldada virtuaalistungi vastavalt rahvusvahelise büroo tavale. Pooli teavitatakse sellest tavast õigeaegselt. Sellistel juhtudel kohaldatakse lõiget 1 *mutatis mutandis* ja lõiget 3.

Artikkel III.12

Vaikimisi otsused

1. Kui hageja ei ole käesolevas protokollis või vahekohtu poolt kehtestatud tähtaja jooksul hagiavaldust esitanud ja ei tõenda, et tal olid selleks mõjuvad põhjused, teeb vahekohus otsuse vahekohtumenetlus lõpetada, välja arvatud juhul, kui on lahendamata küsimusi, mille kohta on vaja teha otsus, ja kui vahekohus peab seda asjakohaseks.

Kui kostja ei ole käesolevas protokollis või vahekohtu poolt kehtestatud tähtaja jooksul esitanud vastust vahekohtuteatele või kostja vastust ja ei tõenda, et tal olid selleks mõjuvad põhjused, teeb vahekohus otsuse menetlust jätkata, ilma et seda iseenesest käsitataks hageja väidetega nõustumisena.

Teist lõiku kohaldatakse ka juhul, kui hageja on jätnud esitamata vastuse vastuhagile.

2. Kui artikli III.11 lõike 1 alusel nõuetekohaselt kohtusse kutsutud pool ei ilmu kohtuistungile ja ei tõenda, et tal olid selleks mõjuvad põhjused, võib vahekohus menetlust jätkata.

3. Kui pool, kellelt on nõuetekohaselt taotletud täiendavaid tõendeid, jätab need esitamata kehtestatud tähtaja jooksul ega tõenda, et tal olid selleks mõjuvad põhjused, teeb vahekohus otsuse olemasolevate tõendite põhjal.

Artikkel III.13

Menetluse lõpetamine

1. Kui on tõendatud, et pooltel on olnud mõistlik võimalus oma väiteid esitada, võib vahekohus kuulutada menetluse lõpetatuks.

2. Vahekohus võib omal algatusel või poole taotlusel, kui ta peab seda erandlike asjaolude tõttu vajalikuks, igal ajal enne otsuse tegemist menetluse uuendada.

IV PEATÜKK

OTSUS

Artikkel IV.1

Otsused

Vahekohus püüab teha otsuseid konsensuse alusel. Kui aga otsuse tegemine konsensuse alusel osutub võimatuks, teeb vahekohus otsuse vahekohtunike häälteenamusega.

Artikkel IV.2

Vahekohtuotsuse vorm ja mõju

1. Vahekohus võib teha eri küsimustes otsuseid eraldi ja eri aegadel.

2. Kõik vahekohtuotsused peavad olema kirjalikud ja neis märgitakse nende aluseksolevad põhjused. Vahekohtuotsused on lõplikud ja pooltele siduvad.

3. Vahekohtuotsus peab olema vahekohtunike poolt allkirjastatud, selles tuleb märkida otsuse tegemise kuupäev ja näidata ära vahekohtu asukoht. Rahvusvaheline büroo edastab pooltele vahekohtunike allkirjastatud otsuse koopia.

4. Rahvusvaheline büroo avalikustab vahekohtuotsuse.

Vahekohtuotsuse avalikustamisel järgib rahvusvaheline büroo asjakohaseid isikuandmete kaitset, ametisaladust ja konfidentsiaalsusega seotud õigustatud huve käsitlevaid eeskirju.

Teises lõigus osutatud eeskirjad on samad kõigi kahepoolsete lepingute puhul sellistes siseturuga seotud valdkondades, milles Šveits osaleb, samuti tervishoiulepingu, põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppe ja Šveitsi korrapärast rahalist toetust käsitleva lepingu puhul. Ühiskomitee võtab oma otsusega kõnealused eeskirjad vastu ja ajakohastab neid kokkuleppe kohaldamiseks.

5. Pooled peavad täitma kõik vahekohtu otsused viivitamata.

6. Lepingu artikli 16 lõikes 2 osutatud juhtudel määrab vahekohus, olles saanud poolte arvamuse, oma sisulises otsuses otsuse täitmiseks mõistliku tähtaja vastavalt lepingu artikli 16 lõikele 5, võttes arvesse poolte sisemenetlusi.

Artikkel IV.3

Kohaldatav õigus, tõlgendamisreeglid, vahendaja

1. Kohaldatav õigus koosneb lepingust ning rahvusvahelise õiguse normidest ja põhimõtetest, mida lepinguosalised kohaldavad lepingute tõlgendamisel.

2. Vaidluste lahendamise organi eelnevad otsused lepingu artikli 17 lõikes 1 osutatud muu kahepoolse lepingu kohaste asendusmeetmete proportsionaalsuse kohta on vahekohtule siduvad.

3. Vahekohtul ei ole lubatud teha otsust vahendajana ega *ex aequo et bono*.

Artikkel IV.4

Mõlemat poolt rahuldav lahendus või muud põhjused menetluse lõpetamiseks

1. Pooled võivad ükskõik millal leppida kokku lahenduses, mis rahuldab mõlemat poolt. Nad teatavad sellest lahendusest ühiselt vahekohtule. Kui lahendus nõuab kummagi poole vastavate riiklike menetluste kohast heakskiitu, viidatakse teates kõnealusele nõudmisele ja vahekohtumenetlus peatatakse. Vahekohtumenetlus lõpetatakse, kui sellist heakskiitu ei ole vaja või kui teatatakse selliste riiklike menetluste lõpetamisest.

2. Kui hageja teatab menetluse käigus vahekohtule kirjalikult, et ta ei soovi menetlust jätkata, ja kui kostja ei ole kuupäevaks, mil vahekohus selle teate kätte saab, astunud menetluses ühtegi sammu, teeb vahekohus otsuse menetluse lõpetamise kohta. Vahekohus teeb otsuse kulude kohta, mis tuleb kanda hagejal, kui see on selle poole käitumise tõttu põhjendatud.

3. Kui vahekohus jõuab enne oma otsuse tegemist järeldusele, et menetluse jätkamine on muutunud mõttetuks või võimatuks muudel kui lõigetes 1 ja 2 osutatud põhjustel, teatab vahekohus pooltele oma kavatsusest teha otsus menetluse lõpetamise kohta.

Esimest lõiku ei kohaldata, kui on lahendamata küsimusi, mille kohta on vaja teha otsus, ja kui vahekohus peab seda asjakohaseks.

4. Vahekohus edastab pooltele vahekohtumenetluse lõpetamise otsuse või poolte kokkuleppel tehtud ja vahekohtunike allkirjastatud otsuse koopia. Artikli IV.2 lõikeid 2–5 kohaldatakse vahekohtu otsuste suhtes, mis tehakse poolte kokkuleppel.

Artikkel IV.5

Vahekohtu otsuste parandamine

1. 30 päeva jooksul pärast otsuse kättesaamist võib kumbki pool taotleda, et vahekohus kõrvaldaks otsuses leiduvad arvutusvead, sisulised või kirjavead või mistahes muud samalaadsed vead või väljajätmised, teatades sellest taotlusest rahvusvahelise büroo kaudu teisele poolele ja vahekohtule. Kui vahekohus peab sellist taotlust põhjendatuks, teeb ta paranduse 45 päeva jooksul pärast taotluse kättesaamist. Taotlusel ei ole peatavat mõju artikli IV.2 lõikes 6 sätestatud tähtajale.

2. 30 päeva jooksul pärast otsuse teatavakstegemist võib vahekohus teha lõikes 1 osutatud parandusi omal algatusel.

3. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud parandused tehakse kirjalikult ja need moodustavad otsuse lahutamatu osa. Kohaldatakse artikli IV.2 lõikeid 2–5.

Artikkel IV.6

Vahekohtunike tasud

1. Artiklis IV.7 osutatud tasud peavad olema mõistlikud, võttes arvesse juhtumi keerukust, vahekohtunike poolt sellele kulutatud aega ja kõiki muid asjaomaseid asjaolusid.

2. Koostatakse loetelu päevaraha ja maksimum- ja miinimumtundide kohta, mis on sama kõigi kahepoolsete lepingute puhul sellistes siseturuga seotud valdkondades, milles Šveits osaleb, samuti tervishoiulepingu, põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppe ja Šveitsi korrapärast rahalist toetust käsitleva lepingu puhul, ning seda ajakohastatakse vajaduse korral. Ühiskomitee võtab kõnealuse loetelu vastu ja ajakohastab seda oma otsusega.

Artikkel IV.7

Kulud

1. Kumbki pool kannab omaenda kulud ja poole vahekohtu kuludest.

2. Vahekohus määrab oma kulud kindlaks asja kohta tehtud sisulises otsuses. Kõnealused kulud hõlmavad üksnes:

a) vahekohtunike tasusid, mis esitatakse iga vahekohtuniku kohta eraldi ja mille suuruse määrab kindlaks vahekohus ise kooskõlas artikliga IV.6;

b) vahekohtunike reisi- ja muud kulud ning

c) rahvusvahelise büroo tasud ja kulud.

3. Lõikes 2 osutatud summad peavad olema mõistlikud, võttes arvesse vaidlusalust summat, vaidluse keerukust, aega, mille vahekohtunikud ja vahekohtu määratud eksperdid on sellele kulutanud, ning muid asjassepuutuvaid asjaolusid.

Artikkel IV.8

Kulude ettemaksed

1. Vahekohtumenetluse alguses võib rahvusvaheline büroo nõuda, et mõlemad pooled maksaks artikli IV.7 lõikes 2 osutatud kulude katteks ettemaksena võrdse summa.

2. Vahekohtumenetluse käigus võib rahvusvaheline büroo nõuda pooltelt lõikes 1 osutatud tagatistele lisaks täiendavaid tagatisi.

3. Kõik poolte poolt käesoleva artikli kohaldamisel deponeeritud summad makstakse rahvusvahelisele büroole ja ta maksab need välja tegelike kulude, sealhulgas eelkõige vahekohtunike ja rahvusvahelise büroo tasude katteks.

V PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel V.1

Muudatused

Ühiskomitee võib oma otsusega käesolevat protokolli muuta.